

BOŻENA SAŁADZIAK (1934-2004)

„Caritas urget Nos”

Dnia 17 kwietnia 2004 roku, po długiej i ciężkiej chorobie, zmarła nasza Koleżanka Bożena Saładziak – historyk sztuki, specjalista w zakresie nadzoru konserwatorskiego i muzealnictwa, długoletni pracownik Wydziału Kultury i Sztuki Urzędu Miasta Krakowa, emerytowany kustosz Muzeum Historycznego Miasta Krakowa, aktywny członek Stowarzyszenia Historyków Sztuki, Krakowskiego Obywatelskiego Komitetu Ochrony Pomników Walki i Męczeństwa, Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa.

Życie Bożeny od zawsze toczyło się w kręgu sztuki. Urodziła się 27 grudnia 1934 roku w rodzinie krakowskiego rzeźbiarza Bogusława Langmana i Heleny z domu Ludowich. Atmosfera domu i rodzinna tradycja kształtowana przez kilka pokoleń zasłużonych dla Krakowa artystów rzeźbiarzy, wykreowała Jej krąg zainteresowań, rozbudziła wrażliwość na sztukę i zaważyła na Jej zawodowym wyborze. Po ukończeniu w 1951 roku Liceum im. Józefa Hoene-Wrońskiego w Krakowie, podjęła studia z zakresu historii sztuki na Wydziale Filozoficzno-Historycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, ukończone w grudniu 1955 roku obroną pracy magisterskiej *Mecenat artystyczny Jana Długosza*.

Już niespełna miesiąc później nawiązała kontakty zawodowe. Możliwość zdobycia pierwszych doświadczeń przyniosły prace zlecone przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Rzeszowie, przy inwentaryzacji naukowej zabytków architektury drewnianej na terenie Bieszczad.

W roku 1957 rozpoczął się ponad dwudziestoletni okres Jej aktywności zawodowej w Wydziale Kultury i Sztuki Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Krakowie, późniejszego Urzędu Miasta Krakowa, w zakresie nadzoru konserwatorskiego dzieł sztuki i muzealnictwa. Z początkiem stycznia podjęła prace zlecone przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w zakresie opiniowania i wydawania zezwoleń na wywóz za granicę przedmiotów o wartości artystycznej. Od kwietnia 1959 roku, już na stanowisku konserwatora, przez kolejnych kilkanaście lat realizowała zadania związane z ewidencją zabytków ruchomych z terenu Krakowa, prowadziła nadzór nad ich ochroną, zabezpieczeniem, konserwacją, obrotem handlowym oraz opiniowała wywóz dzieł sztuki za granicę.

W grudniu 1972 roku powierzono Jej odpowiedzialne stanowisko wojewódzkiego inspektora do spraw plastyki i muzealnictwa w Wydziale Kultury i Sztuki, gdzie sprawowała nadzór nad działalnością naukowo-oświatową muzeów, placówek wystawienniczych oraz współpracę ze środowiskiem plastycznym. Jej wiedza fachowa, wszechstronna znajomość problematyki, zdolności organizacyjne oraz umiejętność współpracy, doprowadziły do znacznego rozwoju nadzorowanych przez Nią instytucji oraz aktywizacji środowisk twórczych. Niezwykle żywiołowa, z pasją i entuzjazmem inicjowała aukcje dzieł sztuki oraz plenery malarzkie w zakładach pracy na terenie Krakowa.

Jej postawa zawodowa i społeczna uhonorowana została przyznaniem odznaki *Zasłużony Pracownik Rad Narodowych* (1970), złotej i srebrnej odznaki *Za pracę Społeczną dla Miasta Krakowa* (1972, 1969), *Medalu 30-lecia PRL* (1974), *Srebrnego Krzyża Zasługi* (1976) oraz odznaczenia, które dało Jej najwięcej satysfakcji – *Zasłużony Działacz Kultury* (1977).

W kwietniu 1977 roku przeszła do Muzeum Historycznego Miasta Krakowa na stanowisko kustosa, organizatora i koordynatora spraw związanych z powołaniem do życia nowego Oddziału Muzeum – *Młoda Polska* – na terenie Bronowic Małych. Kiedy obiektywne trudności zmusiły Muzeum do odstąpienia od realizacji tego zamierzenia, powierzono Jej kierowanie Działem Historii, Ikonografii i Sztuki Krakowa Średniowiecznego. Największą fascynacją Jej życia pozostała jednak zawsze kultura młodopolska – jej sztuka i literatura.

W okresie dziesięcioletniej pracy w Muzeum prowadziła działalność naukowo-badawczą, koncentrując swoje zainteresowania na ikonografii miasta i twórczych jednostkach kulturowego pejzażu Krakowa. Zabiegała o powiększenie zbiorów muzealnych aktywnie uczestnicząc, z ramienia Muzeum, w komisjach rzeczoznawców w salonach Desy i antykwariatach. Opracowywała scenariusze, przygotowywała wystawy i towarzyszące im foldery. Nie należała do teoretyków, realizowała się przede wszystkim w praktycznym działaniu.

Zainspirowała i zrealizowała wiele wystaw krajowych i zagranicznych, wśród nich wystawę malarstwa Włodzi-

mierza Tetmajera, zaprezentowaną w 1978 roku w sali wystawowej Muzeum przy ulicy Franciszkańskiej, Piotra Konczałowskiego, zrealizowaną w latach 1978-1979 w Krakowie, Warszawie, Moskwie oraz Belgradzie. Wydarzeniem kulturalnym w ramach obchodów *Dni Krakowa* stała się wystawa – *Kraków z lat 1795-1914*, przygotowana wraz z zespołem w czerwcu 1980 roku, następnie zaprezentowana jesienią tego roku w Wielkim Tyrnowie w Bułgarii. Kolejną, pełną poetyckiego nastroju wystawę *Malarki Krakowa*, prezentującą twórczość Bronisławy Rychter-Janowskiej, Olgi Boznańskiej i Zofii Stryeńskiej, przyniósł 1982 rok.

W latach 1984-1985 była inicjatorem i organizatorem cyklicznego konkursu plastycznego *Kraków – jego mieszkańcy i zabytki*, obejmującego środowiska twórcze Krakowa. Przedsięwzięcie, zaliczane do cenniejszych inicjatyw kulturalnych Krakowa, przyczyniło się w dużym stopniu do przełamania ówczesnej inercji środowiska plastycznego i dostarczyło wiele ciekawych prac o tematyce krakowskiej, które Muzeum Historyczne zaprezentowało w cyklu pokonkursowych wystaw – *Kraków Stary i Nowy*, *Portret Krakowski*, *Kraków w malarstwie, grafice, małych formach rzeźbiarskich*.

Ostatnią z wystaw, *Czerwone Berety – 30 rocznica powstania VI Pomorskiej Dywizji Powietrzno-Desantowej*, zrealizowała w czerwcu 1986 roku.

Pogarszający się nieustannie stan zdrowia zmusił Bożenę do przerwania aktywności zawodowej w listopadzie

1987 roku. Odeszła z naszego grona, nie zerwała jednak kontaktu ze środowiskiem muzealnym, uczestnicząc we wszystkich ważnych wydarzeniach i uroczystościach.

Ponad trzydziestoletni okres pracy zawodowej poświęciła przede wszystkim na promocję kultury Krakowa, opracowywanie i upowszechnianie jego zabytków oraz popularyzację wiedzy o twórczych kreacjach jego mieszkańców. Zyskała sobie szacunek i uznanie jako pracownik ambitny, pełen inicjatywy, z oddaniem i pasją podejmujący wszechstronne działania.

Na przekór wielu przeciwnościom losu i chorobie, z którą walczyła od lat, pełna była pogody ducha, niezwykłego poczucia humoru i tej niekłamanej radości życia, która nie wszystkim jest dana. Zawsze otwarta na świat i ludzi *znała cały Kraków i Kraków Ją znał, i ludzie...*

Ostatnie dwa lata Jej życia były niemal heroicznym zmaganiem z chorobą i śmiercią. Tę walkę przegrała. Urna z Jej prochami spoczęła 27 kwietnia 2004 roku w grobowcu na Cmentarzu na Salwatorze. Żegnała Ją Rodzina, grono przyjaciół i bliskich znajomych w nadziei, że odchodzi do innego szczęśliwego świata.

I w tym dniu, tak przecież smutnym i przygnębiającym dla wszystkich, a zarazem tak pięknym i słonecznym, nieomal słyszalne były Jej słowa wypowiedane za Boyem, którego często nam cytowała: *...Wówczas skrzydłami zatrzepocę i nad ziemskie padoły zapieję radością, że już się skończył śmieszny konkubinat Prochu z wiecznością!...*

Aleksandra Radwan